

HVA GJØR JEG VED MISTANKE OM VOLD OG SEKSUELLE OVERGREP MOT BARN?

En veileder til deg som møter barn og unge, i jobb eller på fritida

SE

- Blåmerker, gjerne flere steder på kroppen
- Brann- og kuttskader
- Svimmelhet
- Søvn- og spiseproblemer
- Vondt i magen
- Uro og irritabilitet
- Tristhet og tilbaketrekking
- Utagerende eller "pleasende" atferd
- Reaksjoner ved berøring
- Sårhet, smerter i underliv
- Gjentatte urinveisinfeksjoner, utflod, blod
- Seksualisert atferd
- Selvskading
- Hyppige legebesøk og innleggelses på sykehus (med diffuse symptomer)
- Dårlig tannhelse
- Familien motsetter seg innsyn i familien
- Bruk av rusmidler

Volden kan ha mange ansikter - den kan være fysisk, psykisk, seksuell, eller handle om omsorgssvikt. Den kan også handle om frykt for ny vold eller for at ting blir ødelagt. **Følg intuisjonen din!**

Vold og overgrep kan skje i alle familier, uavhengig av sosial bakgrunn. **Prøv å se bak fasaden!**

Husk: Å være vitne til vold har like alvorlig effekt på barn som å selv bli utsatt for vold.

SPØR

Prøv å spørre om hva som har skjedd, mens du samtidig ivaretar barnet. Bruk barnets egne ord, vær nysgjerrig og utforskende i spørsmålene. Det holder at du avdekker vold - du trenger ikke la barnet gå inn i mye detaljer.

Start gjerne med:

- *Jeg har lagt merke til at...*

Beskriv så det du ser:

- *du ofte har vondt i magen*
- *du virker trøtt/trist*
- *du har blåmerker på armen*

Tips!

- Gjenta det barnet sier
- Still åpne spørsmål
- Bruk støtteord som *hmm... ja, fortell mer*
- Spør gjerne flere ganger, si: *Jeg er her og kom innom hvis du vil snakke med meg.*
- Avtal et nytt møte med barnet.

AVKLAR

Et barn kan fortelle om hendelser hjemme litt plutselig, for eksempel i en samlingsstund, i friminuttet, osv. Inviter da barnet til samtale:

- *Da du sa det... tidligere i dag, hva mente du da?*
- *Jeg har ikke vært der, fortell så godt du kan...*
- *Hva skjer videre da?*
- *Du har fortalt meg om....*

Utvis varsomhet og ikke spør for detaljert, det er politiet eller barnehusene som foretar avhør av barnet og ønsker å være den første som spør barnet om detaljene. Få barnet til å fortelle åpent!

Når barnet er ferdig med sin fortelling, bekreft det barnet har sagt, og tydeliggjør at det hun/han har sagt er viktig. **Ikke lov barnet at du ikke skal si det til noen.** Forklar at du må snakke med noen andre voksne om det barnet har fortalt.

HVA GJØR DU?

- Noter ned det som barnet har fortalt, så ordrett som mulig. Dokumentasjon er viktig. Skriv "mor sier..", "barnet forteller.."
- Du kan drøfte saken anonymt med barnevern, kriesenter eller politi.
- Drøft gjerne den konkrete saken med leder og/eller kollega, der dere sammen legger en plan over hvem som gjør hva på hvilket tidspunkt (akutte tiltak, bekymringsmelding, henvise til hjelpeapparat).
- **NB! Ved mistanke om vold og overgrep mot barn fra foresatte skal IKKE foresatte kontaktes.**

HANDLE

AKUTT:

Når du har grunn til å tro at et barn utsettes for vold eller overgrep eller kommer til å bli utsatt for det, har du avverge plikt. Dette gjelder for eksempel:

- ved fysiske skader
- ved symptomer etter psykisk vold
- ved alvorlige trusler
- ved mistanke om seksuelle overgrep
- når barnet viser redsel for å gå hjem
- når barnet blir hentet av ruset foreldre
- ved mistanke om nært forestående/gjennomført kjønnslemlestelse eller tvangsekteskap

Varsle politiet umiddelbart!

Varsle barnevernet / Barnevernsvakta samtidig!

Ved synlige skader, ta gjerne bilder. Vurder om barnet skal til lege for å sikre bevis.

Din plikt er selve varslingen. Politiet vil etterforske og sørge for avhør.

NB! Ved mistanke om vold og overgrep mot barn, skal IKKE foresatte kontaktes.

Vær oppmerksom på at faktorer som samlivsbrudd, arbeidsledighet, sykdom, sosialhjelp og rusmisbruk i familien kan bety økt risiko for alvorlig vold.

AVVERGEPLIKT:

Alle har en personlig plikt til å anmelde eller på annen måte avverge og hindre straffbare forhold.

Avvergeplikten (§ 196) inntreffer ved straffbare forhold og er et personlig ansvar, uten hensyn til taushetsplikten.

HVA GJØR DU VED MISTANKE OM AT ET BARN ER VITNE TIL VOLD ELLER UTSETTES FOR VOLD ELLER SEKSUELLE OVERGREP?

• Bekymringsmelding sendes barnevernet

Den skal inneholde: personalia, årsaken til bekymring, beskrivelse av **hva** du har sett, hørt, observert, og **når**. Oppgi kontaktperson og hva som allerede er gjort.

Meldingen sendes i samarbeid med leder. Hvis leder motsetter seg å signere, har du et selvstendig ansvar for å sende meldingen med din underskrift.

Barnevernet gir melderens tilbakemelding når melding er mottatt og undersøkelsen er avsluttet. Som venn eller nabo får du kun vite om meldingen er mottatt.

HUSK!

Du skal kun melde fra om din bekymring. Det er barnevernet som undersøker saken og avgjør videre tiltak.

• Anonyme drøftinger

Er du usikker? Ring barnevernet for å drøfte saken anonymt.

MELDEPLIKT:

Du har en selvstendig plikt til å melde fra til barnevernet ved mistanke om vold.

HVA GJØR DU HVIS SAKEN ER HENLAGT, MEN VOLDEN FORTSETTER?

- Ny melding til barnevernet
Meld forholdet på nytt til barnevernet, som i mellomtiden kan ha mottatt flere bekymringsmeldinger.

- Informasjon om hjelpetilbudene til hjemmet
Gi elever og foreldre informasjon om vold i nære relasjoner og hjelpetilbudene. Send med brosjyrer hjem eller del ut på foreldremøter.

VIKTIGE TELEFONNUMMER I KRAGERØ -

AKUTT:

Politi: 02800

Barnevernet: 35986335

Barnevernsvakta: 90053304

Krisesenteret i Telemark: 35 50 38 00

SAMTALE, RÅD OG VEILEDNING PÅ

DAGTID:

Kragerø helsestasjon: 48882205

Barnevernet: 35986335